

แนวทางการปฏิบัติราชการที่ดี จากหลักกฎหมาย

ประจำเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2568

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

ครูไม่พานักเรียนไปทัศนศึกษาในวันหยุด... ต้องยื่นใบลาหรือไม่?

ข้อเท็จจริงในกรณีนี้มีอยู่ว่า ... นายสมัย(นามสมมติ) ข้าราชการครูได้รับคำสั่งจากผู้อำนวยการโรงเรียน แต่งตั้งให้เป็นคณะครูในการควบคุมดูแลนักเรียนไปทัศนศึกษาในวันเด็กแห่งชาติที่ต่างจังหวัด ในระหว่างวันศุกร์ที่ 13 ถึงวันอาทิตย์ที่ 15 มกราคม ซึ่งวันเสาร์ที่ 14 และวันอาทิตย์ที่ 15 นั้นเป็นวันหยุดราชการปกติ แต่เนื่องจาก นายสมัย มีกิจธุระส่วนตัวที่ต้องดูแลบิดาที่ป่วยเป็นโรคมะเร็ง จึงได้มีหนังสือขออนุญาตไม่ไปปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งดังกล่าว โดยขอรับผิดชอบดูแลกิจกรรมอื่นทดแทน ซึ่งผู้อำนวยการโรงเรียนได้มีคำสั่งทนายหนังสือขออนุญาตของนายสมัย ว่า “ทราบ ให้ลากิจ” นายสมัยจึงยื่นใบลา กิจส่วนตัวตั้งแต่วันที่ 14 ถึงวันอาทิตย์ที่ 15 มีกำหนด 2 วัน ซึ่งผู้อำนวยการโรงเรียนก็ได้อนุญาตตามคำขอ

นายสมัยเห็นว่า คำสั่งของผู้อำนวยการโรงเรียนที่ให้ลากิจ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากในวันศุกร์ที่ 13 นายสมัยได้มาปฏิบัติราชการตามปกติ ส่วนในวันเสาร์ที่ 14 และวันอาทิตย์ที่ 15 เป็นวันหยุดราชการอยู่แล้ว

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ... เมื่อผู้อำนวยการโรงเรียนจัดโครงการพานักเรียนไปทัศนศึกษาเนื่องในวันเด็กแห่งชาติที่จังหวัดเพชรบุรีโดยชอบตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการพานักเรียนและนักศึกษาไปนอกสถานศึกษา และได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะครูให้ปฏิบัติหน้าที่ในการควบคุม กำกับ ดูแลนักเรียนไปทัศนศึกษา ซึ่งการพานักเรียนไปทัศนศึกษานั้น ถือเป็นกรพานักเรียนไปทำกิจกรรมการเรียนการสอนนอกสถานศึกษาตั้งแต่สองคนขึ้นไป กรณีจึงอาจไปในเวลาเปิดทำการสอนหรือไปนอกเวลาเปิดทำการสอนตามปกติก็ได้ตามข้อ 4 ของระเบียบดังกล่าว ดังนั้น ผู้อำนวยการโรงเรียนในฐานะผู้บังคับบัญชาจึงมีอำนาจออกคำสั่งแต่งตั้งนายสมัยให้ปฏิบัติหน้าที่ในการควบคุม กำกับ ดูแลนักเรียนไปทัศนศึกษาในวันหยุดราชการได้

เมื่อนายสมัยเป็นผู้ได้รับคำสั่งให้ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวด้วย แม้ว่าในวันที่ 14 และวันที่ 15 มกราคม จะเป็นวันเสาร์และวันอาทิตย์ซึ่งเป็นวันหยุดราชการตามปกติ แต่การพานักเรียนไปทัศนศึกษาดังกล่าวถือเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการและเป็นช่วงเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ราชการของนายสมัยและคณะครูผู้ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งของผู้อำนวยการโรงเรียน ตามข้อ 11 ของระเบียบเดียวกัน ซึ่งหากนายสมัยไม่ไปปฏิบัติราชการตามคำสั่งโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรและไม่ได้รับอนุญาตให้ลาตามระเบียบว่าด้วยการลาของข้าราชการ พ.ศ. 2535 นายสมัยก็อาจมีความผิดทางวินัยได้

การที่นายสมัยอ้างเหตุจำเป็นที่จะต้องดูแลบิดาที่ป่วยเป็นโรคมะเร็ง ไม่สามารถเดินทางไปปฏิบัติหน้าที่ราชการตามที่ได้รับมอบหมายได้ จึงมีหนังสือขออนุญาตที่จะไม่ไปปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งผู้อำนวยการโรงเรียนได้แจ้งให้นายสมัยยื่นใบลา กิจส่วนตัวได้ ตามระเบียบว่าด้วยการลาของข้าราชการแล้ว ดังนั้น การที่ผู้อำนวยการโรงเรียนสั่งให้ผู้ฟ้องคดียื่นใบลา กิจส่วนตัวและมีคำสั่งอนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีลากิจ จึงเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 77/2563)

เรื่องนี้... นับว่าเป็นประโยชน์แก่ข้าราชการทั่วไปไม่เพียงแต่ข้าราชการครู ซึ่งอาจได้มอบหมายให้ไปปฏิบัติหน้าที่ในวันหยุดราชการตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายกรณีไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้จะต้องขออนุญาตและได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชาเสียก่อน โดยต้องยื่นใบลาตามระเบียบของทางราชการ เว้นแต่มีเหตุจำเป็นที่ไม่สามารถรอรับอนุญาตได้ทัน จะเสนอหรือจัดส่งใบลาพร้อมด้วยระบุเหตุจำเป็นไว้ แล้วหยุดราชการไปก่อนก็ได้ แต่จะต้องชี้แจงเหตุผลให้ผู้มีอำนาจอนุญาตทราบโดยเร็ว ทั้งนี้ ตามข้อ 21 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการลาของข้าราชการ พ.ศ. 2555

www.loei2.go.th

042-810905-6 ต่อ 21

จัดทำโดยกลุ่มกฎหมายและคดี

นางสาวดวงดาว แก้วกาญจน์ นิตกรปฏิบัติการ

นายสายัณห์ ทองแก่ นิตกรชำนาญการพิเศษ

